

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ HENRI BORDEAUX

ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΡΔΙΑ

Μέλας μπότες μέσα ό παπά Μωρόλι, ένας ψιδυρός σεβασμού και συμπαθείας διέτρεξε την πλημμυρισμένη από λογής—λογής κόσμο αίθουσα του δικαστηρίου.

Τά βαθείά γερατειά του και τό γαλήνιο και γεμάτο οφράνια καλοσύνη πρόσωπό του, είχαν κάποια επιβλητική μεγαλοπρέπεια, που σε ανάγκασαν να παραμείνεις και να βγάλεις εύλαβικά τό καπέλλο σου μπροστά του.

Ήταν όλοφάνεση ή προσπάθεια που κατέβαλλε να στερεώσει λιγάκι τό κλονισμένο βήμα του και γι' αυτό με κόπο και δυσκολία έφτασε μπροστά στους δικαστάς.

Ό πρόεδρος, με καθαρή και δυνατή, μα και τριμουλασμένη λίγο άπ' τη συγκίνησι φωνή, του έλεγε :

—'Η ταυτότητά σας, αιδεσιμώτατε, είναι γνωστή... 'Ας έρθουμε λοιπόν στην υπόθεσι. Εισθε ό παθόν και δέν επιτρέπεται να σάς όρκίσουμε. Μα ή έρωσήν σας άποτελεί ένα πολύ σοβαρό κ' επίσημο στοιχείο και γι' αυτό ό,τι θα μάς πείτε, θα έχη έξαιρετική έπίδρασι στη συνείδησι των κυρίων ένόρκων, που θα κρίνουν γιά την τύχη του κατηγορουμένου... Σας άκούμε λοιπόν...

Με φωνή ήρεμη ό σεβάσιμος παπάς άρχισε την κατάθεσί του. Μιλούσε χωρίς μνησικαλία και χωρίς τόνους θυμού ή μίσους στις φράσεις του :

—Κύριοι δικαστάι, κύριοι ένορκοι. Ό κατηγορούμενος Τόνιο, 'Ιταλός την καταγωγή, μα γέννημα—θρέμμα του χωριού μου, ήταν έδω και τρία χρόνια στην ύπηρεσία μου. Τιμός νέος, με πολύ λίγα έλαττώματα, με πάμπολλα προτερήματα, άφοσιονόταν άπ' τό πρωί ως τό βράδυ στη δουλειά του, έτσι που ποτέ μου δέν έχα τό παραμυρδό παράπονο μαζί του.

» Κάθε Κυριακή τον έβλεπα πρώτο άπ' τους συγχωριανούς μου στην έκκλησία κ' όταν, αποδιαβάοντας τό ιερό Εύαγγέλιο, έξηγουσα με λίγα λόγια τις κοιμιμένες σ' αυτό βουλές του Κυρίου μας, τά μάτια του Τόνιο ήσαν καρφωμένα επάνω μου με λαχτάρα κ' έδειχναν πόσο άνακουφιζόταν ή ψυχή του, που ή δαφνάνια του και ή άγραμματωσύνη του την είχαν άφήσει ψυχή από κάθε ήθική και θρησκευτική διδασκαλία.

» Ωστόσο, τότε—τότε έδειχνε κάποια ψυχική σκληρότητα, άλλοτε δέροντας χωρίς αίτια κανένα γάτο κ' άλλοτε βασανίζοντας κανένα άδέσποτο σκυλό. Μα ήταν φυσικό αυτό, γιατί είχε ζήσει σαν άλήτης κ' ίσως νάκλεινε μέσα του λίγες άπ' τις πολλές σάπιες ρίζες του άλκοολικού πατέρα του, που πέθανε στη φυλακή, ισobίτης, λίγο πριν γεννηθεί τό παιδί του, ό σημερινός κατηγορούμενος.

Ό άστομαλλής παπάς, έδω, κόμπασε λίγο κ' ή φωνή του άρχισε να τρέμει περισσότερο, σε σημείο που δέν άκούγονταν. Ό πρόεδρος του έγεννε να ξεκουραστή λίγο και, γυρίζοντας προς τό μέρος των ένόρκων, τους έλεγε με κάποιο πείσιμα :

—Νάχετε πάντοτε έντ' όθην σας, κύριοι

ένορκοι, ότι ό κατηγορούμενος, άρνού μπότες μεσάνυχτα στο δωμάτιο του αιδεσιμώτατου Μωρόλι, τον άρπαξε άπ' τό λαμό δυνατά, κοιμημένο καθώς ήταν, και τον χτύπησε στο κεφάλι, σαν λυσοασμένος, με τό ζωηρό σκαλιστήρι του ζήπου. Τόν άφησε ύστερα έτοιμοθάνατο μέσα σ' ένα ποτάμι αίματος και έκανε άνο—κάτω τό σπίτι γιά να βρή χρέματα. Μα όλοι μας ξερούμε τη φιλόδηροτη ψυχή του καμπουρισμένου άπ' την ήλίκια παιούνη και αυτό φτάνει γιά να καταλάβουμε πως στα σπράτσια του δέν βρισζόνταναν ούτε πενταροδεκάρες. Ό κατηγορούμενος, ποτίζοντας με την έγκληματική ψυχή τον φαριμάκι τον εδωγέτη και προστάτη του, πιάστηκε δυό μέρες ύστερα άπ' τό κακούργημά του και πρόπει να πληρώσει στην άγανακτισμένη κοινωνία τη βραδιά προσβολή που της έκανε. Έχω υποχρέωσι να σας τά θυμήσω αυτά τά πράγματα, Άπορασιστε σύμφωνα με τη συνείδησί σας... Έξακολουθήστε, αιδεσιμώτατε!

Ό παπά Μωρόλι ήταν τόρα πολύ ταραχμένος, γιατί καταλάβαινε πως έπρεπε να παλαίμη άγρια με τά άσπρηρά κ' άσπλαγχα, μα και τόσο άπαράτητα γιά τό γενικό καλό, νόμια του νόμου. Έστριψε τη δακρυσμένη ματιά του προς τον κατηγορούμενο, σημαζεμένο και καταστραμένο άπ' τις τύψεις, και στην ψυχή του πλημμύρισε ό όρατος γιά τό ανθρώπινο εκείνο κορφέλλι. Αές και ξαναβόηξε έξαρνα παλής, κοιμισμένες άπ' τά χρόνια δυνάμεις ό άγαθος κ' άπλόκος παπάς του χωριού κ' ή φωνή του αντίάλησε πού παιητική και πού έντονη στις ψυχές όλων μας, που με άγνοία παραλοιδούσαμε τό άσυνήθιστο και σπάνιο γιά την ανθρώπινη μορφήνα εκείνο δράμα.

—'Ω! σάς παρακαλώ, κύριε πρόεδρε, κύριοι ένορκοι, κύριοι δικαστάι. Μην υποβάλλετε τά πράγματα τόσο

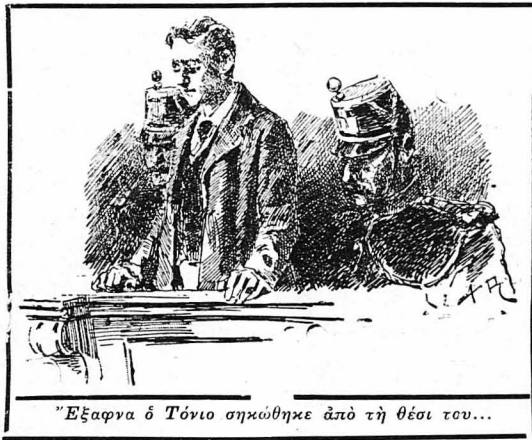
πολύ. Μην τους δίνετε μια τόσο κακή όψη, ή όποια πραγματικά τους λείπει κατά βάθος. Δυό χρόνια ζεινε μαζί μου ό Τόνιο κ' έγινε έντελώς άλλοίωτος. Δέν θα τον γνωρίζατε άν τον βλέπατε. Κείνη τη βραδείά, γιά πρώτη φορά ύστερα από δυό διόλιχηρα χρόνια, έδειξε κάποιο θυμό, δικαιολογημένο άλλωστε, γιατί από νορξές των μάλλωσα άσπρηρά γιά κάποια μικρή άπροσεξία του. Παράδειγμα πως ήταν πολύ άσχημη ή διαγωγή του εκείνη τη βραδείά, μα όχι και τόσο σοβαρή, ώστε να φτάσει ως τό σεβαστό δικαστήριό σας.

» Τυφλωμένος λίγο άπ' τον δαίμονα κ' άπ' τά κακά ένστικτα που κληρονόμησε άπ' τον μακαρίτη πατέρα του

—ό Πολυέλεος να αναλαύση την ψυχή του!—ό Τόνιο μπήκε στην καμαρούλα μου και μου κατάφερε δυό—τρία έλαφρά χτυπήματα με τό στιλάκι του σκεπαριού. Τό ότι με βόηξαν λιτόθυμο κ' όχι άναίσθητο, όπως λέει ή ένθεσι, σ' αυτό φταίει ή αδύναμη πράσις μου, που δέν άντέχει στο παραμυρδό...

—Να άναγνωσθή ή λατροδικαστική ένθεσις, έλεγε ό πρόεδρος με ζαρωμένα λιγάκι τά φρύδια από θυμό.

Τότε ό γραμματέας του δικαστηρίου διάβασε την ένθεσι με δυνατή φωνή.

"Έξαφνα ό Τόνιο σηκώθηκε από τη θέσι του..."

"Όλοι ανατριχιάσαμε από φόβη. Οί Ιατροδικασταί είχαν βρει ά-
πάνω από 17 πληγές, βαθιές και με άπερίγραπτη λύσσα άνοιγμένες
στο άσπρόμαλλο και σεβάσιο κεφάλι του γέρο πατά. 'Η έποούλωσε
και πληγών θα χρεαζόταν τουλάχιστον 5 μήνες, αν λαμβανόταν ύπ'
όφην και ή ηλικία του παθόντος, και τώρα μόλις είχαν περάσει από
τη βραδεία του έγγλήματος τρεις!

Μιά λάμψη άστραψε στ' αγαθά και λιγάκι θλωμένα μάτια του
παπούη. Με τρεμμένα, κλονισμένα πόδια, πλησίασε τους ένόρκους
και βγάινοντας τό Ιερατικό καπέλλο, τους έδειξε τό άσπρόμαλλο κε-
φάλι του, ενώ ή φωνή του σιγότερμε από κάποια προσπάθεια που γι-
νόταν στα όλοβάθα της ψυχής του.

— Κυτάξτε και μόνοι σας, εϊτε, 'Η Ιατροδικαστική έκθεση εϊνε
ίπερβολική! 'Η πληγές ήσαν άνάλαφρες κι' ούτε καν φαίνονται...

"Όλοι, κοιτώντας την ίδια άγωνία να μάς βαραϊνή τό στήθος
άναπόφορα, με ζωμιένη την άναστη, βεβαιώηκαμε πως τό σεβά-
σιο εκείνο κεφάλι ήταν... άπειραχτο! Πουθενά δεν ήπυχαν σημά-
δια πληγών. 'Ο πρόεδρος τάχασε, 'Η συγγίνησι, γενική και βαθειά,
μάς έκανε να ζυττάζομασε όλοι, δικασταί, άκουατήριο, ένορκοι, με
άπορία. Σχεδόν με λαχτάρα, για κάτι άγνω-
στο, μυστηριώδες και γεμάτο έπιβλητικότη-
τα, που άπλονόταν γύρω μας και μάς έσφιγγε
τις ψυχές με πόνο.

"Έξαφνα σκωθθηκε άπ' τή θέσι του ό Τό-
ννο, ό κατηγορούμενος, ενώ άφθονα δάκρυα
κυλούσαν στα σκαμμένα άπ' τή μετάνοια και
τις τύψεις μάγονιά του. "Έκανε δυό—τρία
βήματα, σαν ζαλισμένος, και γονάτισε εύλα-
βικά μπροστά στο σινιφό, ζαρωμένο σεβά-
σιο κορμί του προστάτου του. 'Η ζωμιένη
άπ' τά αναρτήλητά φωνή του άκούστηκε άπ'
όλους, χωρίς ό πρόεδρος, άπ' τήν ταραχή
του, να του κάνει καμιά παρατήρησι για τήν
προτάξαστη σε δικαστήριο στάσι του :

— Πιστεύω στο Θεό, παπούη μου, όταν
έχει αντιπροσώπους σαν και σενα δω κάτω.
Τιμωρήστε με σκληρά, μ' όλη τήν αστυρο-
τητα του νόμου, γιατί εϊμαι ένοχος. "Έβαφα
στο ίδιο τον τό αίμα τον μοναδικό ενδεργήτη
μου στον κόσμο, Εϊμαι χειρότερος άπ' όλους
τους κακούργους και μη με λυπάστε. Τούτσι-
σα τό κεφάλι με άγριες σκεπασμένες, μα τά
σημάδια δεν φαίνονται, γιατί... γιατί... φο-
ράει... περφοίνα ό παπούησι!

"Αστροπελέζι νάειπτε στη σάλα, δεν θα
προκαλώσε τήν ταραχή που προκαέσαν τά
τελευταία αυτά λόγια του σπαρωμένου άπ'
τή θλίψη και τή μετάνοια έγγλήματιού...

Μουνομηρητά άπ' τό άκουατήριο, που δυ-
γάμιοναν όλοένα, προκαέσαν μιá άνέκφραστη
ταραχή, που μεταδόθηκε στις ψυχές όλων
μας.

"Ο πατά Μπορέλ, σινιφότος, με βοιωκομέ-
να μάτια, έβγαλε άργά τήν περφοίνα και κεί
ανάμεσα από τά κάταστρο μαλλιά του, φάνη-
καν στα μάτια μας κόκκινες άκονια, οβλεις
κλεισμένες, ή βαθιές χαρακιές του σκεπα-
σιού. Με φωνή παραχατική ζήτησε κατόπιν
τόν όρκο άπ' τους ένόρκους :

— Έγγυώμα έγώ για τήν ψυχή και για τό μέλλον αυτού του άν-
θρώπου. Χαρίστε τον σε μένα και δίνο ύπόσχεσι να τον βάλω στο
δρόμο που οδηγεί στην άνεξίκαση και πανάγαθη άγκυλιά του Κυ-
ρίου. Μην τον καταστρέψετε, σάς παρακαλώ !..

Δέν μπόρεσε να πη άλλα. 'Η μιλιά του κόπηκε και τά γονάτα του
λύγισαν. Πρόλαβα να δεχτώ εύλαβικά στα χέρια μου τό λιποθυμη-
μένο Ιερό κορμί του.

"Ο προϊστάμενος των ένόρκων με κάτω κρατούσε τά δάκρυά του,
όσο διάβαζε τήν άθωπιτική για τόν Τόννο άπόφασι, ενώ έμεις τ' ά-
φίναμε να τρέχουν ελεύθερα...

ΤΗΣ ΕΤΙΕΝ ΡΕ'Υ
ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

'Η κουβέντα του άνδρός που αγαπά μιá γυναίκα, άποτελεί γι' αυ-
τήν ένα είδος μεθυσού. Στην περίπτωση αυτή δεν άκούει τά λόγια
του, αλλά τή φωνή του που εϊνε γλυκειά σαν χάδι.

Δέν μπορεί κανείς να πη ότι κάνει κάτι για τόν έρωτα, όταν δεν
κάνει τά πάντα γι' αυτόν.

'Ο γάμος εϊνε ένωσις δυο
προσώπων που μιλον τήν ίδια
γλώσσα : τής καρδιάς και του
ένστίκτου.

ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΠΟ ΗΤΑΙ
ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ
ΤΟ ΑΙΩΝΙΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

(Τής Κας ΕΑΜ. ΡΟΣΤΑΝ)

Γέρος όταν θέ νάσαι εσύ κι' έγώ γρηά όταν θάμα
και τά μαλλιά μου τά ξανθά γενούν λευκά μαλλιά,
στον κηπο τις μαγιατικες άχτιδες θα ζητάμε,
τά πόδια μας ζεσταίνοντας που όλο θα τρέμμον πλεία!
Ναι! Κι' έπειδή ή άνάμνησι θα καιή μες στην καρδιά μας,
άκόμα θα φανόμαστε σαν αγαπητικοί,
έγώ θα σου χαμογελά και στα χαμόγελά μας
ζευγάρι θάμαστε χρυσό μ' όρημ γεροντική!
Και κάτω άπ' τά φυλλώματα τά μάτια θα ζητάμε
ό ένας τ' άλλου, βλέματα θ' αλλάζοματε γλυκά,
γέρος όταν θέ νάσαι εσύ κι' έγώ γρηά όταν θάμα
και τά μαλλιά μου τά ξανθά γενούν μαλλιά λευκά!

Και σ' έναν πάγκο αγαπητό, καταπρασινομένο,
στον ίδιο πάγκο τόν παλιό με μιá κρυφή χαρά
για να μιλήσομαε μαζί θα σε ζενατροσιμένο,
μες σε φιλιά να σμίγομαε λογάκια τρυφερά.
Πόσες φορές ζενοίχτηκα και σουλα: «Σε λα-
(τρεύω)»,
θα τό ζεναθιμώμαστε για ύστερη φροά.

Χίλιες άνάμνησε γλυκειές στην μνήμη θα γρεούο
και γίλια μικροσώματα θα ψάλλησε τρυφερά.
Μιά φροά άχτιδα θα μπλεχτή σαν χάδι μαγεμένο
στα κάταστρο μάς τά μαλλιά, κι' άκόμα μιá φροά
στον ίδιο πάγκο τόν παλιό θα σε ζενατροσιμένο
με τά φιλιά να σμίγομαε λογάκια τρυφερά.

Ναι! Κι' έπειδή ή άγάπη μας με τήν ήμέρα αυ-
ξάνει
κι' έπειδή τώρα σ' αγαπώ καλύτερ' από χθές,
περαφονούμα γερατιά κι' ό έρωτας μάς φθάνει
που ριχνει άχτιδες σοβαρές, ήσυχες πειά κι' όρθές.
Σκέψου με τις άνάμνησε ό χρόνος πως μαγεύει!
"Αχ, ή διαζέ μου πάντοτε θ' άνήζουιν και σ' εσε!
Αυτή ή κωνή άνάμνησι όλοένα μινας ποντρεύει
και πό σφιχτά, θαματουργέ και σκοτεινέ κισέ!
Θάμαστε γέροι πειά πολύ, τό τέλος μας θα φτάνη
και θα σε σφίγγω που πολύ κοντά μου. Λέγε... Θές;
Κι' αυτό, γιατί ή άγάπη μας με τήν ήμέρα αυξάνει
κι' έπειδή τώρα σ' αγαπώ καλύτερ' από χθές!

Αυτός ό φροάσις έρωτας — δνευρο άστραπιαίο —
θέλω βαθειά να ριζωθή, βαθειά μες στην καρδιά,
και τή γοργή του έντιπωση να λέω, να ζεναλέω,
για να τή κοιώθω άργότερα σιγά—σιγά, βαθειά.
Ναι! "Ο,τι μούρζεται άπ' αυτόν με μιás βαθειά τό
(κλείνω,
και σαν φιλάργυρος κι' έγώ τ' άφίνο πειά γι' άργά.
Και θάμα πλούσιος τότ' έγώ με θησαυρόν εκείνο
όπώκρηθα όταν ήμουιν νειά και κοιώθω πειά σιγά.
Τό ευτυχισμένο παρελθόν που φεύγει τόσο φροάο
στη μνήμη θα ζεναρχητα με θύμησι γλυκειά,
κι' αυτός ό φροάσις έρωτας — δνευρο άστραπιαίο —
θα ριζωθή πουλ βαθειά, βαθειά μες στην καρδιά...
Μετάρφ. ΛΕΟΝΤΟΣ ΜΑΚΚΑ

ΓΙΑΤΙ ;
(Του ΧΑ-Ι-ΝΕ)

Γιατί τά ρόδα εν' όχωρά, αγαπημένη μου ψυχή; Γιατί στην πράσινη έξοχή τά γιούλια σκόθουνε ξερά; Γιατί σκορπάζει τό πουλί πραγούδι μελαγχολικό και σε λιβάνι νεκρικό	τό γιασεμί μωσχοβαλεί; Γιατί ό ήλιος έχει βγει ζεπαγιασμένος, και άγνά φωτίζει κάμπος και βουνά, κι' εϊνε σαν τάφος όλ' ή γη; Γιατί έχω λύπη δυνατή; Γιατί μ' άρνήθηρες, γιατί; Μετάρφ. Κ. ΠΑΛΑΜΑ

ΕΥΘΥΜΟΙ ΔΙΑΔΟΓΟΙ

'Ο άρχιουνακής της εφημερίδος προς τόν έκτακτο συνεργάτη του:
— Νέε μου, πάρε πίσω τά χειρόγραφα σου. Εϊνε γραμμένα με τά
πόδια και δεν διαβάζονται με κανέναν τρόπο. "Ετσι πρέπει να γράφης
μόνον όταν γίνεις... διάσημος!

— 'Υποσχέτηκα που λές μπρός στο νεκρικό κρεβάτι της γυναι-
κας μου να μην ζεναπαντρευ-
τώ!..

— 'Εγώ στη θέσι σου δεν θα
τάκνανα ποτέ...
— Μα άλλωθές δεν θα... πέ-
θαινε ή μακαρίτισσα!

Διαβάστε στην «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ»
ΤΟΥΣ ΓΑΜΟΥΣ ΤΗΣ MINION
Νέο άριστουργηματικό μυθιστόρημα